

ULUSLARARASI EĞİTİM RAPORLARI: ÖZET VE ÖNERİLER 2

EĞİTİM ARAŞTIRMALARI
ARALIK 2023

ULUSLARARASI EĞİTİM RAPORLARI:

ÖZET VE ÖNERİLER

Tema Adı	Rapor Sayısı
Eğitimde Fırsat Eşitliği	5
Eğitim Yönetimi	5
Kriz ve Acil Durumlarda Eğitim	2
Eğitimde Dijitalleşme	4
Disiplinlere Yönelik Çalışmalar	4
	20

KATKI SUNANLAR

Editör

Dr. Yasin ELÇİ
Daire Başkanı

Yazar ve Koordinatör

Dr. Emine ŞİMŞEK
Millî Eğitim Uzmanı

Dr. Umut ARAT
Millî Eğitim Uzmanı

Yazarlar

Dr. Yasemin ÇİMEN
Millî Eğitim Uzmanı

Emine DEMİREL KAYA
Millî Eğitim Uzmanı

Dr. Nazlınur GÖKTÜRK TÜNEY
Millî Eğitim Uzmanı

Ferda KOÇAK
Millî Eğitim Uzmanı

Dr. Ayşe Şule YÜKSEL
Millî Eğitim Uzmanı

Sevil GÖKDOĞAN
Uzman Öğretmen

Dil Uzmanları

Özlem GÜNER
Uzman Öğretmen

Fatma CAMCI
Uzman Öğretmen

Dizgi ve Tasarım

Beste ERDEMOĞLU
Öğretmen

ISBN: 978-975-11-7391-1

Bu yayının tüm hakları T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığına aittir. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik yollarla basımı, yayını, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

SUNUŞ

Uluslararası eğitim kuruluşlarının raporları, eğitim politikalarının oluşturulması ve uygulanmasında önemli rol oynar. Eğitim sistemlerinin uluslararası düzeydeki performansını anlamak ve iyileştirmek adına veriler sunan bu raporlar, politika yapıcılar ve uygulayıcılar için kılavuz niteliği taşır. Bu kapsamda, uluslararası eğitim kuruluşlarınca eğitim ile ilgili yayımlanan raporların takibini sağlamak, politika yapıcılar, uygulayıcılar ve kamuoyu ile bu raporların özet ve önerilerini paylaşmak için Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Eğitim Araştırmaları Daire Başkanlığınca “Uluslararası Eğitim Raporları: Özet ve Öneriler” bültenler serisi hazırlanmaktadır. Otuz beş eğitim raporunun özet ve önerilerine dayanan bültenler serisinin ilki 2023 yılının Eylül ayında Başkanlığımızca yayımlanmıştır. Bunu takiben, uluslararası eğitim kuruluşlarının yayımladığı güncel raporlar taranmaya devam edilmiş ve Bakanlığımızın güncel eğitim politikaları ile ilgili olabilecek 20 eğitim raporuna dayanan ikinci bülten hazırlanmıştır.

Eğitimde fırsat eşitliği, dijitalleşme, kriz ve acil durumlarda eğitim, farklı disiplinlerin öğretiminde kullanılabilecek pedagojik yaklaşımlar ve değerlendirme yöntemleri gibi çeşitli konularda kanıta dayalı politika oluşturma ve uygulama süreçlerine rehberlik edebilecek “Uluslararası Eğitim Raporları: Özet ve Öneriler” bültenlerinden ikincisinin hazırlanma sürecinde emeği geçenlere teşekkür ediyor, bültenin tüm eğitim camiasına faydalı olmasını diliyorum.

Prof. Dr. Cihad DEMİRLİ
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı

SUNUŞ	i
KISALTMALAR	iii
BÜLTENE GENEL BAKIŞ	1
RAPOR ÖZETLERİ	2
TEMA: EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTLİĞİ	5
UNHCR Eğitim Raporu-Potansiyeli Ortaya Çıkarmak: Eğitim Hakkı ve Fırsatlar	4
Küresel Eğitim İzleme Raporu 2023: Eğitimde Teknoloji: Kimin Şartlarına Göre Bir Araç?	5
Avrupa ve Orta Asya'da Çocukların Durumu	6
Erken Öğrenme ve Çocuk Refahı: İngiltere, Estonya ve Amerika Birleşik Devletleri'nde Beş Yaşındaki Çocuklar Üzerine Bir Araştırma	7
Kadınların İlerlemesi için Eylem Planı	8
TEMA: EĞİTİM YÖNETİMİ	9
Bir Bakışta Eğitim 2023'te "Türkiye": OECD Göstergeleri	10
Okul Öncesi Eğitiminde Yatırım için İş Senaryosu	11
Avrupa'da Tam Zamanlı Zorunlu Eğitimde Önerilen Yıllık Öğretim Süresi 2022/2023	12
Akademik Öğrenmenin Ötesinde: Sosyal ve Duygusal Beceriler Araştırmasından İlk Sonuçlar	13
Doğu Asya'da Eğitim Kalitesinin Güçlendirilmesi	14
TEMA: KRİZLER VE ACİL DURUMLARDA EĞİTİM	15
Kapsayıcı Eğitim ve Pandemi-Dayanıklılığı Hedeflemek: 2021 Yayınları Temel Avrupa'dan Önlemler ve Uygulamalar	16
AKILLI GELECEKLER: Erken Öğrenmeler ve Gelişimi Destekleyecek Pedagojik Öneriler	17
TEMA: EĞİTİMDE DİJİTALLEŞME	19
Eğitim ve Bilimsel Araştırmada Üretken Yapay Zekâ için Kılavuz	20
Dijitale Geçiş Dijital için Beceri Kazanmaktır	21
Yapay Zekâ ve Eğitim: İnsan Hakları, Demokrasi ve Hukukun Üstünlüğü Merceğinden Eleştirel Bir Bakış	22
OECD Dijital Eğitim Görünümü 2021: Yapay Zekâ, Blok Zinciri ve Robotlarla Sınırları Zorlamak	23
TEMA: DİSİPLİNLERE YÖNELİK ÇALIŞMALAR	25
Odak Noktasında PISA: Eğitim Sistemleri Yaratıcı Düşünceyi Okullarda Nasıl Ele Alıyor?	26
Matematik Uygulamaları Küçük Çocukların Öğrenmesine Katkıda Bulunabilir mi?	27
Sistemik Bir İnceleme ve İçerik Analizi	27
Biçimlendirici Değerlendirme-Her Çocuğun Öğrenmesini İyileştirme	28
PISA 2025 Yabancı Dil Değerlendirme Çerçevesi	29
KAYNAKÇA	31

KISALTMALAR

BİT:	Bilgi ve İletişim Teknolojileri
BM:	Birleşmiş Milletler
BT:	Bilişim Teknolojileri
CEDEFOP:	European Centre for the Development of Vocational Training Avrupa Mesleki Eğitimi Geliştirme Merkezi
CEFR:	Common European Framework of Reference for Languages Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni (D-AOBM)
EÇE :	Erken Çocukluk Eğitimi
GenAI:	Generative Artificial Intelligence Üretken Yapay Zekâ
OECD:	Organisation for Economic Co-operation and Development Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Örgütü
OIC:	Organisation of Islamic Cooperation İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT)
PISA:	Programme for International Student Assessment Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı
SABER:	System Assessment and Benchmarking for Education Results Eğitim Sonuçları için Sistem Değerlendirmesi ve Kıyaslama
SQL:	Structured Query Language
UNESCO:	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
UNHCR:	United Nations High Commissioner for Refugees Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği
UNICEF:	United Nations Children's Fund Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu

RAPOR ÖZETLERİ

Uluslararası eğitim kuruluşlarınca yayımlanan raporların özet ve önerilerine dayanarak hazırlanan “Uluslararası Eğitim Raporları: Özet ve Öneriler” bültenler serisi eğitim ile ilgili karar verme süreçleri ve uygulamada kanıt temelli bir yaklaşım izlenmesine rehberlik etmeyi hedeflemektedir. Bültenler serisinin ikincisi olan bu bülten kapsamında; Avrupa Komisyonu, CEDEFOP, Dünya Bankası, İslam İşbirliği Teşkilatı, OECD, UNESCO, UNHCR, UNICEF gibi eğitim politikalarına şekil vermede önemli rollere sahip kuruluşların yayımladığı eğitim ile ilgili raporlardan 20’si incelenmiştir. Kuruluşların seçiminde, kuruluşların birden fazla ülkeyi kapsayan büyük ölçekli karşılaştırmalı araştırmalar yürütüyor olmalarına, araştırma bulgularının hem küresel olmasına hem de ülkemiz eğitim politikalarını etkileyecek potansiyele sahip olmasına dikkat edilmiştir. Bir önceki bültende olduğu gibi bu bültende de ele alınan raporlar belirli temalar altında sınıflandırılmıştır. Bu temalar, eğitimde fırsat eşitliği (beş rapor), eğitim yönetimi (beş rapor), kriz ve acil durumlarda eğitim (iki rapor), eğitimde dijitalleşme (dört rapor) ve disiplinlere yönelik çalışmalar (dört rapor) olarak belirlenmiştir (Tablo 1).

Bir sonraki bölümde her bir rapora ilişkin künye bilgileri (İngilizce ve Türkçe rapor adı, raporu yayımlayan kuruluş adı ve anahtar sözcükler), raporların özetleri ve raporlarda sunulan bazı öneriler paylaşılmıştır.

Tablo 1

Bültende Ele Alınan Raporlar Listesi

Sunum Sırası	Rapor Adı	Yayımlayan Kuruluş	Yayın Yılı
Tema I: Eğitimde Fırsat Eşitliği			
1	Eğitim Raporu-Potansiyeli Ortaya Çıkarmak: Eğitim Hakkı ve Fırsatlar	UNHCR	2023
2	Küresel Eğitim İzleme Raporu 2023: Eğitimde Teknoloji: Kimin Şartlarına Göre Bir Araç?	UNESCO	2023
3	Avrupa ve Orta Asya’da Çocukların Durumu	UNICEF	2023
4	Erken Öğrenme ve Çocuk Refahı: İngiltere, Estonya ve Amerika Birleşik Devletleri’nde Beş Yaşındaki Çocuklar Üzerine Bir Araştırma	OECD	2020
5	Kadınların İlerlemesi için Eylem Planı	OIC	2016
Tema II: Eğitim Yönetimi			
6	Bir Bakışta Eğitim 2023’te “Türkiye”: OECD Göstergeleri	OECD	2023
7	Okul Öncesi Eğitiminde Yatırım için İş Senaryosu	Global Business Coalition for Education	2023
8	Avrupa’da Tam Zamanlı Zorunlu Eğitimde Önerilen Yıllık Öğretim Süresi 2022/2023	European Commission	2023
9	Akademik Öğrenmenin Ötesinde: Sosyal ve Duygusal Beceriler Araştırmasından İlk Sonuçlar	OECD	2021
10	Doğu Asya’da Eğitim Kalitesinin Güçlendirilmesi	UNESCO & The World Bank	2012

RAPOR ÖZETLERİ

Tema III: Kriz ve Acil Durumlarda Eğitim

11	Kapsayıcı Eğitim ve Pandemi-Dayanıklılığı Hedeflemek: 2021 Yayınları Temel Avrupa'dan Önlemler ve Uygulamalar	European Agency for Special Needs and Inclusive Education	2022
12	AKILLI GELECEKLER: Erken Öğrenmeler ve Gelişimi Destekleyecek Pedagojik Öneriler	UNICEF	2023

Tema IV: Eğitimde Dijitalleşme

13	Eğitim ve Bilimsel Araştırmada Üretken Yapay Zekâ için Kılavuz	UNESCO	2023
14	Dijitale Geçiş Dijital için Beceri Kazanmaktır	CEDEFOP	2023
15	Yapay Zekâ ve Eğitim: İnsan Hakları, Demokrasi ve Hukukun Üstünlüğü Merceğinden Eleştirel Bir Bakış	Council of Europe	2022
16	OECD Dijital Eğitim Görünümü 2021: Yapay Zekâ, Blok Zinciri ve Robotlarla Sınırları Zorlamak	OECD	2021

Tema V: Disiplinlere Yönelik Çalışmalar

17	Odak Noktasında PISA: Eğitim Sistemleri Yaratıcı Düşünceyi Okullarda Nasıl Ele Alıyor?	OECD	2023
18	Matematik Uygulamaları Küçük Çocukların Öğrenmesine Katkıda Bulunabilir mi? Sistematik Bir İnceleme ve İçerik Analizi	Nuffield Foundation	2022
19	Biçimlendirici Değerlendirme-Her Çocuğun Öğrenmesini İyileştirme	HundrED	2022
20	PISA 2025 Yabancı Dil Değerlendirme Çerçevesi	OECD	2021

TEMA: EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTLİĞİ

Bu Temada İncelenen Raporlar

Sıra	Rapor Adı	Yayımlayan Kuruluş	Yayın Yılı
1	Eğitim Raporu-Potansiyeli Ortaya Çıkarmak: Eğitim Hakkı ve Fırsatlar	UNHCR	2023
2	Küresel Eğitim İzleme Raporu 2023: Eğitimde Teknoloji: Kimin Şartlarına Göre Bir Araç?	UNESCO	2023
3	Avrupa ve Orta Asya'da Çocukların Durumu	UNICEF	2023
4	Erken Öğrenme ve Çocuk Refahı: İngiltere, Estonya ve Amerika Birleşik Devletleri'nde Beş Yaşındaki Çocuklar Üzerine Bir Araştırma	OECD	2020
5	Kadınların İlerlemesi için Eylem Planı	OIC	2016

RAPOR ADI: UNHCR EDUCATION REPORT-UNLOCKING POTENTIAL: THE RIGHT TO EDUCATION AND OPPORTUNITY

UNCHR Eğitim Raporu-Potansiyeli Ortaya Çıkarmak: Eğitim Hakkı ve Fırsatlar

Yayımlayan Kuruluş: UNHCR

Yayın Yılı: 2023

Anahtar Sözcükler: Mülteci eğitimi, eğitime erişim, fırsat, eşitlik.**Özet**

Bu rapor, dünya genelinde mülteci çocukların ve gençlerin eğitime erişimde karşılaştıkları zorlukların yanı sıra başarıları ve hedeflerine ilişkin genel bir bakış sunmaktadır. Raporda, BM Ülke Operasyonları ve UNESCO İstatistik Enstitüsünün 70 ülkesinde ülkeyi kapsayan mülteci kayıtları ve okul dışındaki mülteci çocuk ve gençlere ilişkin verilerine (2021-2022 akademik yılı) yer verilmektedir. İlerleme alanlarına rağmen rapor, dünya çapında okul çağındaki mülteci çocukların yarısından fazlasının hâlâ resmi eğitim dışında kaldığını vurgulamaktadır. Veriler okul kayıt oranlarını ülke, eğitim kademesi, cinsiyet (kız-erkek), gibi farklı faktörler çerçevesinde ortaya koymaktadır. Özel olarak ise Güney Amerika ve Ukraynalı mülteci çocukların verileri

ayrıntılı paylaşılmaktadır. Rapor ayrıca eğitime erişim eksikliğinin mülteci çocukların yalnızca geleceklerini tehlikeye atmakla kalmadığının aynı zamanda potansiyellerini gerçekleştirmesine de engel olduğunun altını çizmektedir. Kaliteli eğitime erişim verildiğinde, mülteci öğrencilerin olağanüstü azim ve akademik başarı sergiledikleri vurgulanmaktadır. Raporda bu minvalde Afganistan, Güney Sudan ve Irak'tan gelen mülteci gençlerin kişisel başarı hikâyeleri yer almakta ve onların eğitimlerine devam etme konusundaki çaba ve kararlılıklarına işaret edilmektedir.

Öneriler

Bu raporda;

- Uluslararası kuruluşlar ve özel sektörde mülteci çocukların eğitime erişimini artırmak için daha fazla kaynak sağlanması,
- Mülteci öğrencilerin ev sahibi öğrencilerle aynı kaliteli eğitime erişime ve haklara sahip olmaları için gerekli politikaların uygulanması,
- Mülteci eğitiminin, mülteci öğrencilerin özel ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde tasarlanması,
- Mülteci öğrencilerin akademik ve mesleki becerilerini geliştirmeye odaklanan öğretim programlarının oluşturulması,
- Mülteci öğrencilerin ders kitaplarına ve eğitim malzemelerine erişiminin kolaylaştırılması, dillerinin desteklenmesi ve kültürel farklılıklarına saygılı bir öğrenme ortamının oluşturulması,
- Mülteci öğrencilerle çalışmak için öğretmenlere mesleki gelişim fırsatları ve eğitimler sağlanması,
- Mülteci öğrencilerin kariyer rehberliği ve danışmanlık hizmetlerine erişiminin sağlanması,
- Mülteci eğitiminin etkinliğini ölçmek ve iyileştirmek için etkili veri toplama ve izleme sistemlerinin oluşturulması,
- Mülteci eğitiminin geliştirilmesi için hükümetler, uluslararası kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve mülteci toplulukları arasında iş birliği ve ortaklıkların teşvik edilmesi önerilmektedir.

RAPOR ADI: GLOBAL EDUCATION MONITORING REPORT, 2023: TECHNOLOGY IN EDUCATION: A TOOL ON WHOSE TERMS?

Küresel Eğitim İzleme Raporu 2023: Eğitimde Teknoloji: Kimin Şartlarına Göre Bir Araç?

Yayımlayan Kuruluş: UNHCR

Yayın Yılı: 2023

Anahtar Sözcükler: Eğitimde dijitalleşme, dijital teknolojiler, eğitim teknolojisi, fırsat eşitliği.

Özet

Rapor, dijital teknolojinin eğitim üzerindeki etkisini eleştirel bir bakış açısıyla incelemekte ve dijital teknolojinin dönüştürücü niteliğine ilişkin iddialara karşı çıkmaktadır. Teknolojinin benimsenmesindeki eşitsizliklerin altını çizen raporda, teknolojik açıdan gelişmiş ülkeler dışında bilgisayar kullanımının sınırlı olduğu vurgulanmıştır. Rapor, özellikle dezavantajlı öğrencileri etkileyen, genellikle hafife alınan kısa ve uzun vadeli maliyetlerin altını çizmektedir. Nüanslı bir yaklaşımı savunan #TechOnOurTerms kampanyası, teknoloji kararlarında öğrenci ihtiyaçları, eşitlik ve sürdürülebilirliğe öncelik verilmesi çağrısında bulunmuştur. Rapor, bir politika oluşturma rehberi olarak bağlamın, kanıtın, verinin, öğrenme ihtiyaçlarının ve

maliyetlerin kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesini önermektedir. Teknolojiyi insan bağlantısıyla dengelemenin ve dijital girdilerden ziyade öğrenme çıktılarına öncelik vermenin önemini vurgulamaktadır. Karar vericilerden teknolojiyi yüz yüze öğretmen etkileşiminin yerine geçecek bir unsur olarak değil, onu tamamlayıcı bir unsur olarak görmeleri istenmektedir. Rapor, planların sürdürülebilir kalkınma vizyonu ile uyumlu hâle getirilmesi, azınlık grupların dikkate alınması ve kanıta dayalı karar verme sürecinin sağlanması çağrısında bulunmaktadır. Özünde rapor, dijital teknolojiye nüanslı bir yaklaşım önermekte, öğretme ve öğrenmedeki insan bağlantısını korumanın önemini vurgulamaktadır. Kapsayıcı mesaj, eğitim teknolojisi kararlarında öğrenci ihtiyaçlarına, eşitliğe ve sürdürülebilirliğe öncelik verilmesini teşvik etmektedir.

Öneriler

Bu raporda;

- Önemli miktarda sermaye ve tedarik becerisi gerektiren güvenilir teknoloji altyapısının sağlanması ve maliyetler konusunda var olan bilgi eksikliğinin giderilmesi,
- Çeşitli teknolojilerin bağlamını ve etkinliğini değerlendirilmesi ve öğretme ve öğrenme için teknolojinin etkin kullanımının en üst düzeye çıkarılması,
- Öğrencilerin dijital beceriler edinme konusunda desteklenmesi ve bu yapılırken farklı öğrenci ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulması,
- Etkili eğitim sistemi yönetimi için teknoloji kullanımının teşvik edilmesi ve sürekli iyileştirme için çaba gösterilmesi,
- Teknolojinin yaşam boyutları üzerindeki etkisinin kabul edilmesi, bu duruma dair farkındalık geliştirilmesi ve olumsuz yönlerine dair koruma önlemlerinin teşvik edilmesi,
- Teknoloji merkezli bir bakış açısından kaçınılması, öğrencilere ve öğretmenlere öncelik verilmesi,
- Kişiselleştirme ve sosyal boyut arasındaki karşılıklı ilişkinin ele alınması,
- Teknolojinin ekonomik ve çevresel maliyetleri ile uzun vadeli verimliliğine ilişkin varsayımların yeniden değerlendirilmesi,
- Öğrenci merkezli bir yaklaşımın teşvik edilmesi ve yüz yüze etkileşimden feragat edilmemesi önerilmektedir.

Yayımlayan Kuruluş: UNICEF**Yayın Yılı:** 2023**Anahtar Sözcükler:** Çocuk hakları, Avrupa, Orta Asya

Özet

Bu rapor, Avrupa ve Orta Asya'da çocuk haklarının durumu ve yönetimine dair genel bir bakış sunmaktadır. Rapor, bölgedeki tüm ülkeler için mevcut veri ve analizleri bir araya getiren ve kritik veri eksikliklerini vurgulayan yönleriyle türünün ilk örneği olma özelliğini taşımaktadır. Raporda çocuk haklarının durumu ile ilgili yasal ve kurumsal çerçeveler, çocukların karşılaştığı zorluklar ve bunların üstesinden gelmeye yönelik çözüm önerileri ortaya konulmaktadır. Raporda önemli ilerlemelere rağmen, çocuk yoksulluğunun bölgede hâlâ ciddi bir sorun olduğunun altı çizilmektedir. Ayrıca çocuklara yönelik şiddetin bölgede yaygın bir sorun olduğu vurgulanmaktadır.

Yine çocukların, çatışma, yoksulluk ve diğer faktörler nedeniyle

le bölge içinde ve dışına daha fazla göç ettiğini, bu durumun ise istismar ve kötü muameleyle maruz kalma risklerine neden olabileceğinin altı çizilmektedir. Bölgede eğitime erişimin büyük bir sorun olduğunu belirten rapor, UNICEF programındaki 22 ülkede okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim çağındaki 7.3 milyon çocuğun okula gitmediğini ortaya koymaktadır. Okula devamin, öğrencilerin yeterli düzeyde öğrenmelerini garanti etmediğini vurgulayan rapora göre, bölgede okula devam eden 19.1 milyon çocuğun temel derslerde asgari yeterliğe ulaşmadığı tahmin edilmektedir. İstatistiksel olarak Doğu Avrupa ve Orta Asya'daki her beş öğrenciden birinin, ilköğretimin sonunda temel okuma yeterliğini geliştiremediği ve beşte ikisinin de temel matematik yeterliği kazanamadığı ortaya konulmaktadır.

Öneriler

Bu raporda;

- Çocuk ve gençlik istatistiklerine yönelik olarak ulusal göstergeler ve standartlar, veri toplama ve raporlama konularında kaynak görevi görecek ulusal bir planın belirlenmesi,
- Çalışmaların verimliliğini artırmak ve veri boşluklarını belirlemek için uluslararası kuruluşlar (OECD, Eurostat ve UNICEF) arasında yapılandırılmış bir iş birliğinin teşvik edilmesi,
- Ülkelerin çocuklara ilişkin verilerini ve analizlerini daha iyi organize etmelerine yardımcı olmak amacıyla Çocuk Hakları Sözleşmesi ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile bağlantılı olarak bölge için bir Çocuk Hakları İzleme Çerçevesinin geliştirilmesi,
- Çocukların yaşamlarını etkileyen karar alma süreçlerine katılımlarının teşvik edilmesi,
- Çocuklara yönelik şiddeti, istismarı ve sömürüyü önlemek ve bunlara müdahale etmek amacıyla çocuk koruma sistemlerinin güçlendirilmesi önerilmektedir.

RAPOR ADI: EARLY LEARNING AND CHILD WELL-BEING: A STUDY OF FIVE-YEAR-OLDS IN ENGLAND, ESTONIA, AND THE UNITED STATES

Erken Öğrenme ve Çocuk Refahı: İngiltere, Estonya ve Amerika Birleşik Devletleri'nde Beş Yaşındaki Çocuklar Üzerine Bir Araştırma

Yayımlayan Kuruluş: OECD

Yayın Yılı: 2020

Anahtar Sözcükler: Erken çocukluk eğitimi, gelişen okuryazarlık, gelişen aritmetik becerileri, erken öğrenme

Özet

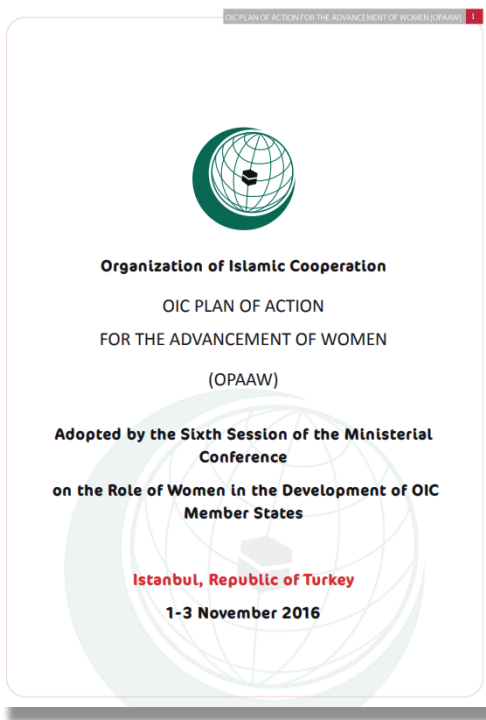
Bir çocuğun yaşamının ilk birkaç yılındaki gelişimi, gelecekteki başarısı, mutluluk ve refah düzeylerini önemli ölçüde öngörmektedir. Bu rapor, İngiltere, Estonya ve ABD'de çocukların i) gelişen okuryazarlık, ii) gelişen aritmetik, iii) öz düzenleme ve iv) sosyal-duygusal becerilerine odaklanmaktadır. Raporda sunulan bulgular şöyle özetlenebilir: Estonya'da beş yaşındaki çocuklar, okuryazarlık, öz düzenleme ve sosyal-duygusal becerilerde güçlü yönleriyle çok yönlü bir beceri dengesi sergilemiştir. İngiltere'deki çocuklar, Estonya ya da ABD'deki çocuklara kıyasla aritmetik becerileri alanında daha güçlü beceriler sergilemiştir. ABD'deki çocukların okuryazarlık ve aritmetik becerileri Estonya ve İngiltere'deki çocuklardan önemli

ölçüde düşüktür. Kız çocukları üç ülkede erkek çocuklarına kıyasla daha yüksek okuryazarlık ve sosyal-duygusal beceri seviyelerine sahiptir. Yüksek sosyoekonomik düzeydeki çocuklar, çalışmadaki neredeyse tüm öğrenme alanlarında düşük sosyoekonomik düzeydeki çocuklardan daha yüksek beceri seviyelerine sahiptir. Ebeveynlerin çocuklarıyla birlikte gerçekleştirdikleri faaliyetler, çocukların öğrenim ve refah düzeyleri ile güçlü şekilde bağlantılıdır. Bulgular, çocuklarla her gün kitap okumanın, onlara daha seyrek kitap okumaya kıyasla, çocukların gelişen okuryazarlıkları ve sosyal-duygusal becerilerine daha fazla katkı sağladığını göstermektedir. ABD'de Erken Çocukluk Eğitimi (EÇE) katılmış çocuklar, sosyoekonomik düzeylerine bakılmaksızın, EÇE'ye hiç katılmamış çocuklara kıyasla daha yüksek okuryazarlık ve gelişen aritmetik becerileri göstermiştir. Çalışmada, EÇE'ye üç yaşından önce başlamanın belirgin bir faydası bulunamamıştır.

Öneriler

Bu rapor kapsamında öneriler sunulmamakla birlikte araştırma bulgularına dayanılarak

- 3 yaşından itibaren tüm çocukların erken çocukluk eğitime erişimlerinin sağlanması,
- Erken çocukluk eğitiminin önemi ve gerekliliğine dair toplumsal farkındalık çalışmaları yürütülmesi,
- Tüm çocukların erişimlerinin sağlanabilmesi amacıyla ihtiyaca uygun alternatif erken çocukluk eğitimi modellerinin hayata geçirilmesi,
- Çocukların erken çocukluk eğitime erişimlerini teşvik edecek destek mekanizmalarının hayata geçirilmesi,
- Ebeveynlerin çocukları ile birlikte gerçekleştirdikleri faaliyetler doğrudan çocukların gelecekteki refah durumları ile ilişkili olduğundan buna yönelik aile eğitimleri gerçekleştirilmesi ve yaygınlaştırılması,
- Çocukların haftada üç dört kez olmak üzere sanatsal, sportif etkinliklere yönlendirilmesi,
- Ebeveynlerin çocukları ile birlikte sıklıkla kitap okumalarını teşvik eden projeler yürütülmesi ve alt sosyoekonomik düzeydeki çocuklar için kitap desteği sağlanması önerilebilir.

Yayımlayan Kuruluş: OIC**Yayın Yılı:** 2016**Anahtar Sözcükler:** Kadın hakları, eğitime erişim, fırsat, eşitlik

Özet

Rapor, İslam ülkelerinde kadınların karar alma süreçlerine katılımı, eğitim, sağlık, ekonomik güçlenme, sosyal koruma, şiddetten korunma, kriz durumları, afetler ve silahlı çatışmalar konularında kadının durumu, rolü, önemi ve sorunları üzerine tavsiyelerde bulunmaktadır. Rapor, eğitim başlığı altında, eğitim ve beceri geliştirme alanlarında kadınlara ve kız çocuklarına eşit fırsatlar sunulmasının gerekliliğini vurgulamaktadır. Kaliteli eğitim, mesleki eğitim ve okuryazarlık programlarına evrensel erişimi savunmaktadır. Amaç, kadınları ve kız çocuklarını karar alma süreçlerine aktif katılım için gerekli bilgi ve becerilerle donatmaktır. Rapor, kadınlar ve kız çocukları arasında eğitimi teşvik edecek politika ve programların benimsenmesinin önemini vurgulamaktadır. Ayrıca

her iki cinsiyet için de okul öncesi, ilk ve orta öğretime ücretsiz, zorunlu ve eşit erişim çağrısında bulunmaktadır. Geleneksel olmayan alanlarda kadınlara yönelik mesleki ve teknik kursların tasarlanmasına özel önem verilmesi tavsiye edilmektedir. Öğretmenler için eşitlik ve ayrımcılık yapmama ilkelerine odaklanan kapasite geliştirme çalışmaları vurgulanmaktadır. Eğitim oturumları yoluyla ebeveynlerin yanlış algılarının ele alınması, kariyer gelişim fırsatlarına ve burslara eşit erişim sağlanması ve kadınlar için yükseköğretime erişimin artırılmasının teşvik edilmesi kilit önem taşımaktadır. Raporda son olarak, tüm eğitim seviyelerinde kadınların durumuna ve sorunlarına duyarlı öğretim programları ve ders materyallerine duyulan ihtiyaç vurgulanmaktadır.

Öneriler

Bu raporda;

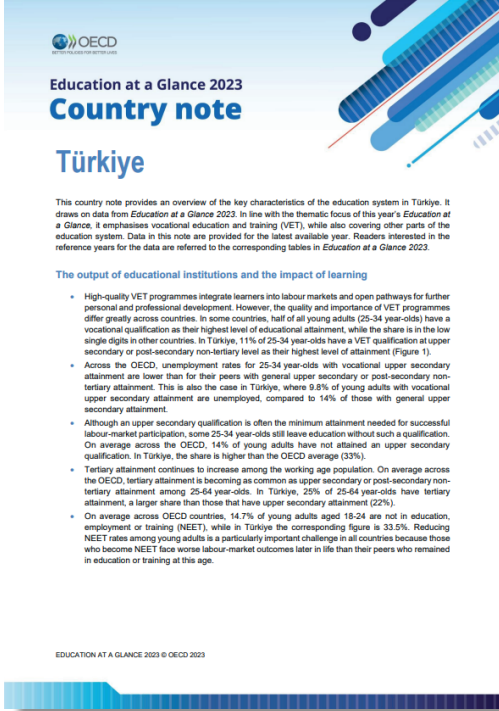
- Eğitim, mesleki eğitim ve okuryazarlık programlarında kadınlara ve kız çocuklarına eşit fırsatlar sağlanması,
- Kadınların ve kız çocuklarının eğitim ve öğretime eşit erişiminin sağlanması ve onların karar alma süreçlerine aktif katılım için donatılması,
- Gerekli politika ve programların benimsenmesi yoluyla kadınların ve kız çocuklarının eğitiminin teşvik edilmesi,
- Her iki cinsiyet için de kaliteli okul öncesi, ilk ve orta öğretime ücretsiz, zorunlu ve eşit erişimin kolaylaştırılması,
- Geleneksel olmayan alanlarda kadınlar için özel olarak tasarlanmış mesleki ve teknik kursların teşvik edilmesi,
- Öğretmenlerin eşitlik ve ayrımcılık yapmama ilkeleri konusunda her düzeyde kapasitelerinin geliştirilmesi,
- Eğitimle ilgili etkinlikler yoluyla ebeveynlerin yanlış algılarının ve davranışlarının düzeltilmesi,
- Kadınların ve kız çocuklarının kariyer gelişimi, eğitim ve burslara eşit erişiminin sağlanması,
- Kadınların yükseköğretime erişiminin artırılmasının teşvik edilmesi,
- Tüm eğitim seviyelerinde öğretim programları ve ders materyallerinin kadınların sorunlarına duyarlı bir yaklaşımla hazırlanması önerilmektedir.

TEMA: EĞİTİM YÖNETİMİ

Bu Temada İncelenen Raporlar

Sıra	Rapor Adı	Yayımlayan Kuruluş	Yayın Yılı
1	Bir Bakışta Eğitim 2023'te "Türkiye": OECD Göstergeleri	OECD	2023
2	Okul Öncesi Eğitiminde Yatırım için İş Senaryosu	Global Business Coalitation for Education	2023
3	Avrupa'da Tam Zamanlı Zorunlu Eğitimde Önerilen Yıllık Öğretim Süresi 2022/2023	European Commission	2023
4	Akademik Öğrenmenin Ötesinde: Sosyal ve Duygusal Beceriler Araştırmasından İlk Sonuçlar	OECD	2021
5	Doğu Asya'da Eğitim Kalitesinin Güçlendirilmesi	UNESCO & The World Bank	2012

Yayımlayan Kuruluş: OECD

Yayın Yılı: 2023

Anahtar Sözcükler: Kapsayıcı eğitim, pandemi, örgün eğitim, iş birliği

Özet

Bu ülke raporu, Bir Bakışta Eğitim 2023 raporunun verilerini temel alarak Türkiye'deki eğitim sisteminin temel özelliklerine genel bir bakış sunmaktadır. Bir Bakışta Eğitim 2023 raporunun tematik odağına uygun olarak mesleki eğitim ve öğretimi vurgularken aynı zamanda eğitim sisteminin diğer bölümlerini de kapsamaktadır. Raporda, (i) eğitim kurumlarının çıktısı ve öğrenmenin etkisi, (ii) eğitime erişim, katılım ve ilerleme, (iii) eğitime yatırılan mali kaynaklar ve (iv) öğretmenler, öğrenme ortamı ve okulların organizasyonu konularında OECD genelinde ve Türkiye özelinde göstergeler sunulmuştur. Örneğin, mesleki ve teknik eğitim programları kalitesinin ülkeler arasında farklılık gösterdiği ve Türkiye'de 25-34 yaş aralığındaki bireylerin %11'i en yüksek eğitim seviyesi olarak mesleki niteliklere sahip olduğu, OECD genelinde ve Türkiye'de mesleki lise düzeyinde eğitim alan 25-34 yaş aralığındaki kişilerin işsizlik oranlarının genel lise

veya üst düzey olmayan yükseköğretim mezunlarına göre daha düşük olduğu, liseden mezun olamayan genç oranının Türkiye'de (%33) OECD ortalamasından (%14) daha yüksek seviyede olduğu, OECD ülkeleri genelinde 18-24 yaş aralığındaki genç yetişkinlerin %14.7'si eğitimde, istihdamda ya da eğitim almayan durumda iken Türkiye'de bu oranın daha yüksek (%33.5) olduğu rapor edilmiştir. Buna ek olarak yüksek kaliteli erken çocukluk eğitimine katılımın çocukların yaşamlarının ilk yıllarında iyi oluşlarını, öğrenmelerini ve gelişimlerini olumlu yönde etkilediği ve Türkiye'de 2 yaşındaki çocukların %1'inin, 3 yaşındakilerin %6'sının, 4 yaşındakilerin %20'si ve 5 yaşındakilerin %66'sının erken çocukluk eğitimine katıldığı rapor edilmiştir. Tüm OECD ülkelerinin, millî gelirlerinin önemli bir kısmını eğitime ayırdıkları, 2020'de OECD ülkelerinin millî gelirlerinin %5.1'ini ilköğretimden yükseköğretime kadar olan eğitim kurumlarına harcadıkları, Türkiye'de ise bu oranın %4.7 olduğu rapor edilmiştir. Türkiye ile ilgili diğer göstergelere rapor aracılığı ile ulaşılabilmektedir.

Öneriler

Bu raporda özel olarak önerilere yer verilmemiştir. Ancak Türkiye ile ilgili sunulan göstergeler OECD ülke göstergeleri ile karşılaştırılarak

- Eğitimciler için rekabetçi ücretlerin ve teşviklerin sürdürülmesi, özellikle mesleki programlardaki öğretmenlerin cazibesini korumak için maaşların iyileştirilmesi,
- Türkiye'deki genel ortaöğretim programlarındaki mevcut öğrenci-öğretmen oranları OECD ortalamasıyla uyumlu olmakla birlikte, mesleki programlarda var olan daha düşük oranın ele alınması,
- Öğrenmenin takibinde sürece dayalı değerlendirme kullanılması,
- Türkiye'deki eğitim harcamalarının gayrisafi millî hasılaya oranı OECD ortalamasından biraz daha düşük olduğundan, bütçe tahsisinin detaylı gözden geçirilmesi ve tüm seviyelerde eğitim kalitesini artırmak için eşitlikçi kaynak tahsisi sağlanması,
- Özellikle mesleki programlarda sürekli profesyonel gelişimin teşvik edilmesi ve desteklenmesi,
- Erken çocukluk eğitimi (EÇE) teşvik etmeye ve erişilebilir kılmaya yönelik politikalar geliştirilmesi ve EÇE'ye erişimdeki engeller, erişilebilirlik, coğrafi bulunabilirlik ve kalite güvencesi gibi konuların ele alınması,
- Mesleki programlarda daha fazla özel sektör katılımının teşvik edilmesi,
- Mesleki programları tamamlama yaş aralığının genişletilmesi ve öğrencilere daha fazla esneklik sağlanması önerilebilir.

Yayımlayan Kuruluş: Global Business Coalition for Education

Yayın Yılı: 2023

Anahtar Sözcükler: Okul öncesi eğitim, küresel ekonomi, okul öncesi vaka çalışması

Özet

Bu raporda, okul öncesi eğitiminde yaşanan küresel krizle, tedarik zincirindeki aksaklıklar, vasıflı işçi kıtlığı ve sosyoekonomik eşitsizlikler gibi önemli problemlerin ortaya çıktığı ifade edilmektedir. Özellikle ABD’de artan çocuk bakımı maliyetleri, ebeveynleri işten veya eğitimden ayrılmaya zorlamış ve çalışanların devamsızlığı nedeniyle millî hasılatla yıllık üç milyar dolarlık gelir kaybı oluşmuştur. Çevresel, sosyal ve yönetim performansına yönelik siyasi zorlukların ortasında, paydaşlar finansal ve sosyal sonuçların iyileştirilmesini talep etmektedir. Rapor, dünya çapında 350 milyon çocuğun kaliteli çocuk bakımından yoksun olduğunu ve vasıflı işçi eksikliği nedeniyle 2030 yılına kadar 85 milyondan fazla iş pozisyonunun doldurulamayacağı ortaya konulmuş ve bu duruma ivedilikle işaret

edilmesi gerektiğinin altı çizilmiştir. Bu sorunu çözmek için işletmelerin örnek vaka çalışmalarından uygulamaları benimsemeleri, sürdürülebilirlik ve çevresel, sosyal ve yönetim çabalarında okul öncesi eğitime öncelik vermeleri ve kolektif eylem yoluyla küresel ivmeyi teşvik eden #ActForEarlyYears kampanyasına katılmaları tavsiye edilmektedir. Eğitim için Küresel İşletme Koalisyonu gibi girişimlere katılmanın, işletmeleri küresel eğitim kriziyle mücadele etme kararlılığıyla uyumlu hâle getirebileceği sonucuna varılmıştır.

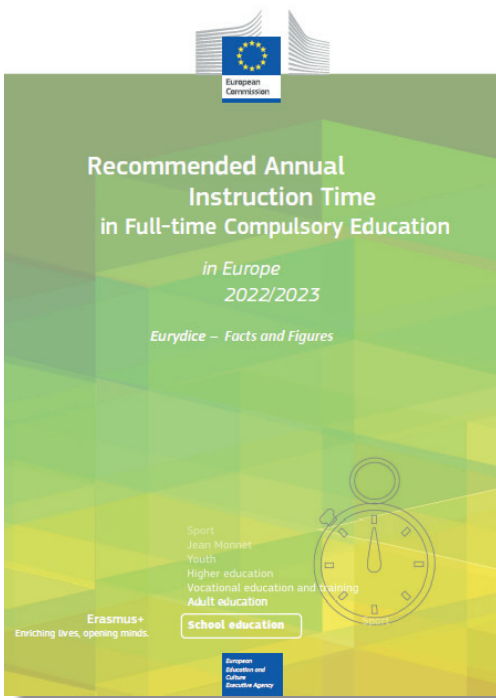
Öneriler

Bu raporda;

- Okul öncesi eğitimi desteklerken ebeveyn izni, ücretli emzirme molaları, uygun fiyatlı çocuk bakımı ve toplum temelli erken çocukluk merkezleri kurularak çeşitli aile yapılarının teşvik edilmesi,
- Bu anlamda yapılacak çalışmalarda çevre dostu iş uygulamalarını izleyerek ve teşvik ederek, hava ve su kirliliğini azaltarak ve kaynak döngüsellliği ölçümlerinin değerlendirilmesi ve çevresel sorumluluğun göz önünde bulundurulması,
- Yönetim açısından iş zinciri boyunca çocuk haklarının desteklenmesini sağlayacak politikaların uyarlanması, çocukların ve ailelerin seslerinin karar alma süreçlerine dâhil edilmesi ve iş dünyasının erken çocukluk gelişimine katkılarının yıllık olarak açıklanması,
- Yenilikçi ürünler ve Ar-Ge, topluluk projeleri ve kurumsal yatırım stratejilerinin çocukların ve ailelerin refahıyla uyumlu hâle getirerek sosyal, ekonomik ve çevresel değer yaratarak erken çocukluk gelişimine yatırımın teşvik edilmesi önerilmektedir.

RAPOR ADI: RECOMMENDED ANNUAL INSTRUCTION TIME IN FULL-TIME COMPULSORY EDUCATION IN EUROPE 2022/2023

Avrupa'da Tam Zamanlı Zorunlu Eğitimde Önerilen Yıllık Öğretim Süresi
2022/2023

Yayımlayan Kuruluş: European Comission

Yayın Yılı: 2023

Anahtar Sözcükler: Zorunlu genel eğitim, öğretim süresi

Özet

Bu rapor, 39 Avrupa ülkesinin eğitim sistemlerinde 2022/2023 öğretim yılında tam zamanlı zorunlu genel eğitimde (yani ilköğretimin ilk yılından tüm öğrenciler için tam zamanlı zorunlu eğitimin sonuna kadar) tavsiye edilen asgari öğretim süresiyle ilgilidir. Tam zamanlı zorunlu eğitimin bir parçası olsalar bile, ilköğretim öncesi seviyedeki sınıflar raporun dışında tutulmuştur. Mesleki profillere sahip ortaöğretim programları ve özel ihtiyaçları olan öğrenciler için özel olarak tasarlanmış programlarda bu çalışmanın kapsamı dışında tutulmuştur. Bazı ülkelerde üst ortaöğretime ilişkin veriler yalnızca öğrencilerin en büyük oranının kayıtlı olduğu genel programa atıfta bulunmaktadır.

Bu rapor, eğitim yetkililerinin yönetmeliklerinde veya politika

belgelerinde belirtilen zorunlu öğretim programı için tavsiye edilen asgari öğretim süresine odaklanmaktadır. Ancak, bazı ülkelerde bu asgari sürenin tüm okullar veya coğrafi bölgeler için geçerli olmayabileceği vurgulanmıştır. Rapor iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde okuma, yazma, edebiyat, matematik, doğa bilimleri ve sosyal bilgiler alanlarına özel olarak odaklanılarak önerilen asgari yıllık öğretim süresi ve bu sürenin öğretim programı konuları arasındaki dağılımına ilişkin karşılaştırmalı bir analiz sunulmakta; ikinci bölümde ise öğretim süresi ve öğretim programı düzenlenmesi ile ilgili ek bilgiler içeren ülkeye özgü notlar yer almaktadır.

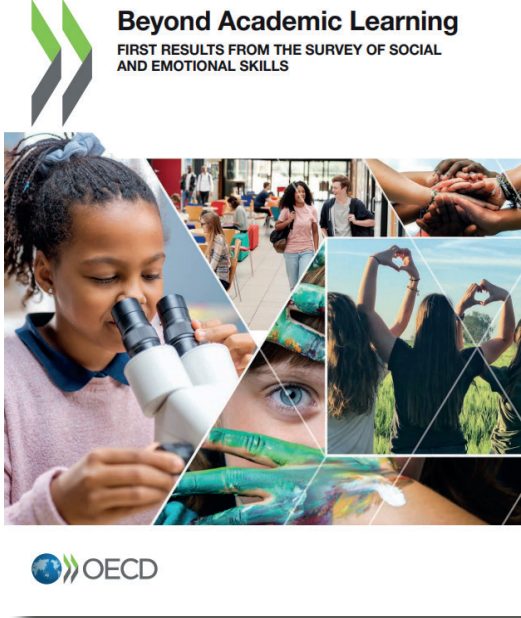
Öneriler

Bu raporda ülkeler özelinde ve ülkeler arası karşılaştırmalı mevcut durum ortaya konulmuş ancak politika veya uygulama için önerilere yer verilmemiştir. Ortaya koyulan mevcut durumlardan hareketle

- Tam zamanlı zorunlu genel eğitimde önerilen toplam saat sayısı ortalamasının 7 930 olması,
- İlköğretimin ortaöğretime göre daha uzun bir süreyi kapsamaması,
- Öğrencilerin yaşına göre öğrenme sürelerinde artma eğilimi olduğundan küçük yaştaki öğrencilerin sınıfta daha az zaman geçirmesi,
- Okuma, yazma ve edebiyatın özellikle ilköğretimde olmak üzere genellikle tüm eğitim seviyelerinde öğretim süresinin en büyük oranını oluşturması,
- Matematiğin zorunlu bir ders olarak ilköğretimde öğretim süresinin ikinci büyük oranını temsil etmesi,
- Ortaöğretim düzeyinde doğa bilimleri ve sosyal bilgilere verilen önemin artırılması önerilebilir.

RAPOR ADI: BEYOND ACADEMIC LEARNING: FIRST RESULTS FROM THE SURVEY OF SOCIAL AND EMOTIONAL SKILLS

Akademik Öğrenmenin Ötesinde: Sosyal ve Duygusal Beceriler Araştırmasından İlk Sonuçlar

Yayımlayan Kuruluş: OECD

Yayın Yılı: 2021

Anahtar Sözcükler: Sosyal ve duygusal beceriler, akademik başarı, cinsiyet, sosyoekonomik durum, göç geçmişi

Özet

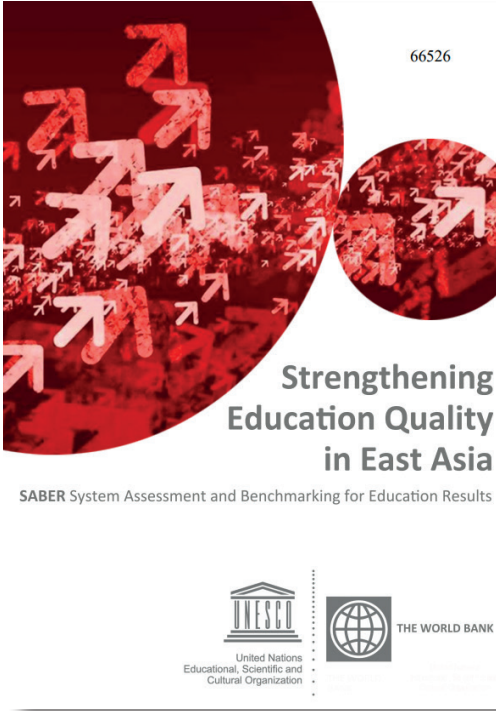
Rapor, başta çocuklar olmak üzere bireylerin günümüzün dinamik dünyasında başarılı olabilmeleri için akademik öğrenmenin yanı sıra sosyal ve duygusal becerilerin hayati rolünü vurgulamaktadır. Rapor, bu becerilerin sosyodemografik dağılımını inceleyerek ergenlik döneminde bu becerilerde bir düşüş olduğunu ve cinsiyet, sosyoekonomik durum ve göç geçmişine göre becerilerin farklılıklar gösterdiğini ortaya koymaktadır. Sosyal ve duygusal beceriler ile akademik başarı arasındaki bağlantının altını çizen rapor, sabır, sebat ve merak gibi belirli becerileri daha yüksek performansın belirleyicileri olarak tanımlamaktadır. Raporda ayrıca psikolojik iyi oluş, yaratıcılık ve merak konuları ele alınmakta ve bunların

yaşam memnuniyeti, sınav kaygısı ve kariyer beklentileri üzerindeki etkileri vurgulanmaktadır. Zorbalık konusunu ele alan rapor, bu bağlamda öğrencilerin aidiyet duygusundaki farklılıklara dikkat çekmektedir. Rapor merak, başarı motivasyonu ve iyimserliğin öğrencilerin öğretmenlerle ilişkileri üzerindeki olumlu etkisini vurgulamaktadır. Sonuç olarak rapor, eğitim politikalarında akademik başarı ile sosyal ve duygusal beceriler arasında dengeli bir yaklaşımı savunmakta ve hayatın karmaşık yönleriyle başa çıkabilecek çok yönlü vatandaşlar yaratmak için sosyal ve duygusal beceri gelişimini teşvik etmektedir.

Öneriler

Bu raporda;

- Başta çocuklar olmak üzere bireyler için dengeli bir bilişsel, sosyal ve duygusal beceriler setinin vurgulanması,
- Akademik öğrenmenin sosyal ve duygusal beceri gelişimine odaklanarak tamamlanması,
- Sosyal ve duygusal becerilerin başarı, ruh sağlığı ve iş gücü piyasası beklentileri için gerekli özelliklerin hayati bir alt kümesi olarak kabul edilmesi,
- Sosyal ve duygusal becerilerin, uyum sağlama, beceriklilik ve sorumlu vatandaşlığa katkıda bulunan önemli gelişimsel çıktılar olarak kabul edilmesi,
- Sosyal ve duygusal beceri gelişiminde sosyodemografik kapsayıcılığı sağlayan politikalar geliştirilmesi,
- Sosyal ve duygusal beceriler ile akademik performans arasındaki nüanslı ilişkinin göz önünde bulundurulması ve etkilerindeki farklılıkların kabul edilmesi,
- Yaşam memnuniyeti, sınav kaygısı ve rekabetçi okul iklimleri gibi faktörlerin ele alınarak sosyal ve duygusal beceriler ile öğrencilerin psikolojik refahı arasındaki ilişkinin güçlendirilmesi,
- Yaratıcılık ve merak becerilerinde ergenlik döneminde bir düşüş olduğunun ve bu becerilerin kariyer beklentileriyle ilişkisinin farkında olunması, yaratıcılığın ve merakın teşvik edilmesi,
- Zorbalığı azaltmak ve öğrencilerin aidiyet duygusunu geliştirmek için iş birliği, iyimserlik ve sosyalliğe odaklanan tedbirler uygulanması önerilmektedir.

Yayımlayan Kuruluş: UNESCO & The World Bank

Yayın Yılı: 2012

Anahtar Sözcükler: Eğitim yönetimi, karşılaştırmalı değerlendirme, eğitim sistemi değerlendirmesi, SABER

Özet

Bu rapor, eğitim kalitesinin artırılması için her bir politika alanının bütünsel olarak ele alınmasının hayati önem taşıdığını vurgulamaktadır. Dünya Bankası, hükümetin en iyi uygulama politikalarını belirlemesine destek olmak amacıyla dünya çapındaki eğitim sistemlerinin politikalarını karşılaştırmak için "SABER" (Eğitim Sonuçları için Sistem Değerlendirmesi ve Kıyaslama) adında bir çerçeve oluşturmuştur. SABER, gelişmekte olan ülkelerden elde edilen verileri analiz ederek, genellikle OECD merkezli bilgi birikimine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bu çalışma, eğitim kalitesinin artırılmasının hâlâ önemli bir zorluk teşkil ettiği Doğu Asya'daki 14 ülkede SABER'in pilot uygulamasını sunmaktadır. Sekiz eğitim politikası alanını içe-

ren SABER çerçevesi, hangi programların etkili olduğuna dair kanıtlarla birlikte ülkeler arası karşılaştırmalar sunar. Her alan altında, bu politika ve uygulamaların eğitim kalitesiyle nasıl ilişkilendirildiğine dair geçerli kanıtlar ve bu başarıyı ölçmek için kullanılan göstergeler sunulmaktadır. Rapor, başarılı bir eğitim sisteminin sadece herhangi bir alandaki başarı değil, aynı zamanda eğitim sistemi politikalarının genel uyumuyla sağlandığı sonucuna varmaktadır. Rapor, Güney Asya bölgesindeki ülkelerin eğitim sistemlerini iyileştirmesi için bir dizi öneri sunmaktadır. Bu önerilerin gerçekleştirilmesinde SABER'in önemli bir araç olarak kullanılabileceği vurgulanmaktadır. SABER, ülkeler arasında karşılaştırmalar yapılmasına rehberlik ederek elde edilen bilgilerin diğer Asya ülkeleriyle paylaşılmasına yardımcı olabilir. Politika yapıcılar, belirlenen hedeflere ulaşmak için SABER'i etkili bir şekilde kullanabilir ve bu öneriler doğrultusunda eğitim politikalarını şekillendirebilir.

Öneriler

Bu raporda, Güney Asya bölgesindeki ülkeler için

- Eğitim sisteminin tamamını kapsayacak bir reforma ihtiyaç olduğunun farkına varılması ve reformların oluşturulması sürecinde reform niteliğindeki kararların etkileri bilinerek ve işlevselliği göz önünde bulundurularak bu kararların yapılandırılması,
- Yoksul ve azınlık gruplara yönelik sonuçların iyileştirilmesi ve bunun için eğitim politikalarının, bu grupların eğitimdeki eşitsizliklerini azaltacak ve onlara daha fazla fırsat sunacak şekilde düzenlenmesi,
- Okulda öğrenilen becerilerin, öğrencilerin toplumun üretken ve sorumlu üyeleri olmalarını hedeflemesi,
- Eğitimin, öğrencilerin sosyal ve kişisel gelişimlerini destekleyecek nitelikte olması,
- Gençlerin, onların gelecekteki iş hayatlarına hazırlayacak ve toplumsal katılımlarını güçlendirecek problem çözme, eleştirel düşünme ve iletişim gibi önemli becerilerle donatılması önerilmektedir.

TEMA: KRİZ VE ACİL DURUMLARDA EĞİTİM

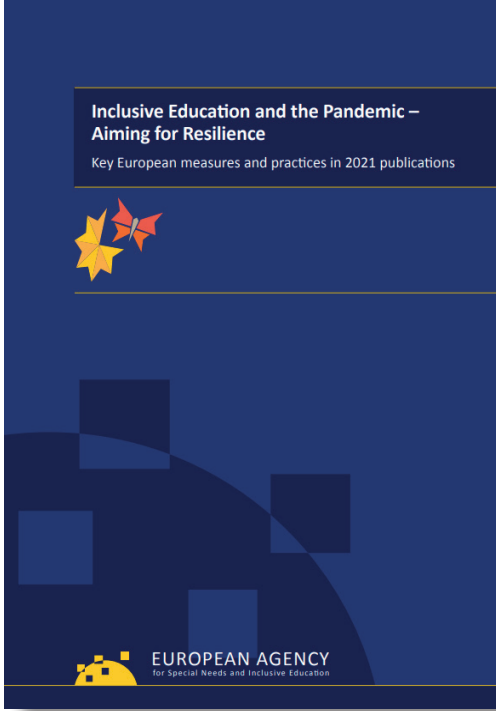

Bu Temada İncelenen Raporlar

Sıra	Rapor Adı	Yayımlayan Kuruluş	Yayın Yılı
1	Kapsayıcı Eğitim ve Pandemi-Dayanıklılığı Hedeflemek: 2021 Yayınları Temel Avrupa'dan Önlemler ve Uygulamalar	European Agency for Special Needs and Inclusive Education	2022
2	AKILLI GELECEKLER: Erken Öğrenmeler ve Gelişimi Destekleyecek Pedagojik Öneriler	UNICEF	2023

RAPOR ADI: INCLUSIVE EDUCATION AND THE PANDEMIC-AIMING FOR RESILIENCE: KEY EUROPEAN MEASURES AND PRACTICES IN 2021 PUBLICATIONS

Kapsayıcı Eğitim ve Pandemi-Dayanıklılığı Hedeflemek: 2021 Yayınları
Avrupa'dan Önlemler ve Uygulamalar

Yayımlayan Kuruluş: European Agency for Special Needs and Inclusive Education

Yayın Yılı: 2022

Anahtar Sözcükler: Kapsayıcı eğitim, salgın, örgün eğitim, iş birliği değerlendirme, eğitim sistemi değerlendirmesi, SABER

Özet

Bu rapor, 2021'de çeşitli ülkelerde yayımlanan rapor ve belgelerin genel bir özetini sunarak eğitim sistemleri ile COVID-19 salgınının yarattığı zorlukların ana hatlarını belirlemeyi hedeflemiştir. Ayrıca, alan yazınına dayalı olarak Avrupa'daki kapsayıcı eğitim sistemlerinde salgının etkilerini değerlendirmeyi amaçlamıştır. Özellikle, elde edilen bulguların gelecekteki gelişmelerde nasıl kullanılabileceği ve bunlardan çıkarılabilecek derslerin neler olduğu üzerinde durulmuştur. Rapor, gelecekteki uygulamaları göstermek ve önemli uygulama modellerini sağlamak için somut örnekler sunma konusuna ağırlık vermiştir. Bu örneklerden yola çıkarak gelecekte gerekli veya potansiyel eylem ve önlemler önerilmiştir. Bazı ülkelerin çok sayıda rapora sahip

olması diğerlerinin az sayıda hatta hiç rapora sahip olmaması uluslararası diyalog ve iş birliğinin ne kadar önemli olduğunu vurgulamaktadır. Raporda sunulan bulgular ve örnekler özellikle resmî eğitimle sınırlı kalmıştır. Bununla birlikte okul öncesi eğitim ve bakım ile mesleki eğitim ve öğretim alanlarındaki alan yazın da incelenmiştir. Raporlar ve belgeler incelendiğinde, salgının neden olduğu zorluklarla ilgili olarak resmî eğitim ile okul öncesi eğitim ve mesleki eğitim alanlarından elde edilen sonuçların benzerlik gösterdiği bulunmuş ancak aralarındaki farklılıklar da vurgulanmıştır.

Öneriler

Bu raporda;

- Kapsayıcı eğitim sistemlerinin geliştirilmesi ve uygulanması için teknoloji ve erişilebilirlik, öğrenme kaybı ve telafi önlemleri, zihinsel sağlık ve iyi olma, iletişim ve iş birliği ile yönetim ve finans konularına odaklanması,
- Pandeminin etkilerine karşı önlem alınması ve gelecekteki krizlere daha iyi yanıt verilebilmesi için önlemlerin artırılması,
- Araştırmaların, mevcut durumu incelemek yerine gelecekteki istenen durumu oluşturmaya yönelmesi,
- Karar alma süreçlerinde, adaletli ve dâhil edici bir vizyonun başarılı olabilmesi için politika yapıcılarla öğrenciler, aileler, öğretmenler ve okulların da yer alması önerilmektedir.

RAPOR ADI: SMART FUTURES: Pedagogical Recommendations to Support Early Learning and Development

AKILLI GELECEKLER: Erken Öğrenmeler ve Gelişimi Destekleyecek Pedagojik Öneriler

Yayımlayan Kuruluş: UNICEF**Yayın Yılı:** 2023**Anahtar Sözcükler:** Erken çocukluk bakım ve eğitimi, acil durumlar, iklim krizleri, pedagoji, rehberlik**Özet**

Rapor, sayısı gün geçtikçe artan acil durumlar, iklim krizleri ve süregelen öğrenme krizinin ortasında savunmasız küçük çocukların kaliteli eğitim hakkının tehlikeye girdiğinin altını çizmektedir. COVID-19 salgını, erken öğrenimde mevcut eşitsizlikleri artırarak çocukların sosyoduygusal ve bilişsel gelişimini olumsuz yönde etkilemiştir. Öngörüler, pandeminin milyonlarca çocuğu aşırı yoksulluğa itebileceğini ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini tehlikeye atabileceğini göstermektedir. Yetersiz erken çocukluk bakım ve eğitim deneyimleri, özellikle azınlık gruplar için gelişimsel gerilemelere sebep olmaktadır. Öğrenme krizinin ele alınması, sistem düzeyinde reformları teşvik eden ve erken çocukluk bakım ve eğitim işgücünün güçlendirilmesine öncelik veren güçlü

erken çocukluk bakım ve eğitim müdahalelerini gerektirmektedir. Akıllı Gelecekler kılavuz ilkeleri, erken çocukluk bakım ve eğitim ortamlarında derhal uygulanmak üzere pedagojik öneriler sunmakta ve hem mikro hem de sistemik düzeyde etkili reformlar uygulamak isteyen ülkeler için bir pusula görevi görmektedir. Pratik çözümlere vurgu yapan kılavuz ilkeler, erken çocukluk bakım ve eğitim işgücünün becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu kılavuz ilkeler, ülkelere sadece devam eden pandemi bağlamında değil, aynı zamanda küresel zorluklar karşısında genç öğrenciler için sağlam bir temel sağlayarak sürdürülebilir dönüşüm için etkili erken çocukluk bakımı ve eğitimi teşvik etmeyi hedeflemektedir.

Öneriler

Bu raporda erken öğrenmeler ve gelişimi destekleyecek pedagojik önerilere yer verilmiştir. Raporda;

- Katılım ve iş birliğini artırmak için küçük grup çalışmalarını vurgulayarak dengeli bir öğrenme rutini düzenlenmesi,
- Farklı grup etkinlikleri için esnek öğrenme ortamları ve geçiş stratejileri tanımlanarak uyum sağlama becerisinin geliştirilmesi;
- Çeşitli alanlardaki bireysel gelişim ihtiyaçlarını karşılamak için yaşa özel pedagojik deneyimler uygulanması,
- Çocukların bütünsel gelişimini desteklemek için ilgi çekici oyunlara ve sosyal-duygusal öğrenmeye öncelik verilmesi,
- Olumlu ve destekleyici bir öğrenme ortamı yaratılması,
- Her çocuk için düzenli bireyselleştirilmiş takipler planlanması, kişiselleştirilmiş ilgi ve ilerleme takibi sağlanması,
- Hedeflenen destek için her çocuğun gelişimi, grup ilgi alanları, güçlü yönleri ve zorlukları hakkında bilgi edinilmesi,
- Çocukların öğrenme deneyimlerini korumak ve geliştirmek için bireysel ve grup stratejileri geliştirilmesi ve uygulanması önerilmektedir.

TEMA: EĞİTİMDE DİJİTALLEŞME

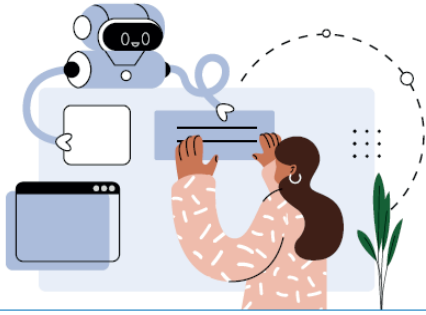

Bu Temada İncelenen Raporlar

Sıra	Rapor Adı	Yayımlayan Kuruluş	Yayım Yılı
1	Eğitim ve Bilimsel Araştırmada Üretken Yapay Zekâ için Kılavuz	UNESCO	2023
2	Dijitale Geçiş Dijital için Beceri Kazanmaktır	CEDEFOP	2023
3	Yapay Zekâ ve Eğitim: İnsan Hakları, Demokrasi ve Hukukun Üstünlüğü Merceğinden Eleştirel Bir Bakış	Council of Europe	2022
4	OECD Dijital Eğitim Görünümü 2021: Yapay Zekâ, Blok Zinciri ve Robotlarla Sınırları Zorlamak	OECD	2021

Guidance for generative AI in education and research

Yayımlayan Kuruluş: UNESCO

Yayın Yılı: 2023

Anahtar Sözcükler: Üretken yapay zekâ, dijital fakirlik, etik, fikri mülkiyet, gizlilik

Özet

Bu rapor (kılavuz), 2022'nin sonlarında ChatGPT'nin piyasaya sürülmesi ve üretken yapay zekâ (generative artificial intelligence: GenAI) alanında büyük teknoloji şirketleri arasında rekabetin artmasıyla eğitimde ve bilimsel araştırmada kullanımı yaygınlaşan fakat tartışmalı hâle gelen üretken yapay zekânın kapsayıcı, eşitlikçi ve kaliteli eğitimi teşvik etmek için etik ve şeffaf bir şekilde kullanmasını desteklemenin önemini vurgulamakta ve bunun için yapılabilecekleri tartışmaktadır. Raporda öncelikle üretken yapay zekânın ne olduğu ve nasıl çalıştığı açıklanmış ve mevcut çeşitli yapay zekâ teknolojileri ve modelleri (ör. EdGPT) sunulmuştur. Daha sonra hem genel olarak yapay zekâ hem de özel olarak üretken yapay zekâ ile ilgili bir dizi tartışmalı etik ve politika konusu (ör. artan dijital fakirlik, fikrî mülkiyet haklarının ihlali, üretken yapay zekâ tarafından üretilen yanlış materyallerin

bilgi kirliliğine yol açması) tanımlanmıştır. Raporda daha sonra üretken yapay zekânın kullanımını insan merkezli kullanımını insan merkezli bir yaklaşıma dayalı olarak etik, güvenli, adil ve anlamlı kılabilir adımlar ve temel unsurlar (ör. eğitim ve araştırmada yapay zekâ kullanımı için düzenleyici bir çerçeve oluşturma, iş birliği ve ortaklıkları teşvik etme, inovasyonu ve deneyimi teşvik etme, eğitim ve araştırmadaki yapay zekânın etkisini izleme ve değerlendirme) tartışılmıştır. Son olarak üretken yapay zekânın eğitim ve araştırma açısından uzun vadeli etkilerine ilişkin değerlendirmelere yer veren bu raporun genel olarak üretken yapay zekânın eğitim ve araştırmada etik, güvenli, eşitlikçi ve anlamlı olarak nasıl kullanılabileceğine dair kapsamlı bir genel bakış sunduğu söylenebilir.

Öneriler

Üretken yapay zekânın etkili ve yaratıcı kullanımını düzenlemeye ve kolaylaştırmaya yönelik UNESCO tarafından Nisan 2023'te yayımlanan yedi yaklaşıma dayanılarak

- Katılım ve iş birliğini artırmak için küçük grup çalışmalarını vurgulayarak dengeli bir öğrenme rutini düzenlenmesi,
- Farklı grup etkinlikleri için esnek öğrenme ortamları ve geçiş stratejileri tanımlanarak uyum sağlama becerisinin geliştirilmesi,
- Çeşitli alanlardaki bireysel gelişim ihtiyaçlarını karşılamak için yaşa özel pedagojik deneyimler uygulanması,
- Çocukların bütünsel gelişimini desteklemek için ilgi çekici oyunlara ve sosyal-duygusal öğrenmeye öncelik verilmesi,
- Olumlu ve destekleyici bir öğrenme ortamı yaratılması,
- Her çocuk için düzenli bireyselleştirilmiş takipler planlanması, kişiselleştirilmiş ilgi ve ilerleme takibi sağlanması,
- Hedeflenen destek için her çocuğun gelişimi, grup ilgi alanları, güçlü yönleri ve zorlukları hakkında bilgi edinilmesi,
- Çocukların öğrenme deneyimlerini korumak ve geliştirmek için bireysel stratejiler ve grup stratejileri geliştirilmesi ve uygulanması önerilmektedir.

Yayımlayan Kuruluş: CEDEFOP

Yayın Yılı: 2023

Anahtar Sözcükler: *Dijital beceriler, bilgi ve iletişim teknolojileri, bilişim teknolojileri*

Özet

Bu politika özeti, AB-27'deki dijital beceri gereksinimlerinin değişen manzarasına, CEDEFOP'un çevrim içi iş ilanları analizini kullanarak yeni bir ışık tutmaktadır. Bu politika özeti, ekonomik kalkınma ve küresel rekabet edebilirlik açısından dijital becerilerin oynadığı kritik rolü vurgulamaktadır. Ayrıca dijital politika ve stratejilerin hızlandırılmasının gerekliliğine işaret etmektedir. İş gücünün geliştirilmesi ve yeniden nitelendirilmesi, öğretmenlerin ve eğitimcilerin becerilerine yatırım yapılması, eğitim ve öğretim sistemlerinin modernleştirilmesi, dijital devrimin tüm vatandaşlar için maksimum fayda sağlamasına katkıda bulunacaktır. Politika arka planında, dijital teknolojinin iş dönüşümünün temel bir taşı olduğu, sağlam dijital becerilere sahip

personel eksikliği, yapay zekânın üretkenlik ve rekabet gücü açısından kritik bir faktör hâline geldiği, AB'de her iki yetişkinden birinin yalnızca temel dijital becerilere sahip olduğu, dijital becerilere yatırım yapmadan AB'de dijital dönüşümün mümkün olmadığı belirtilmiştir. Bu özette, Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) çalışanlarının hâlâ yetersiz olduğu ancak talep artışının yavaşladığı, BİT çalışanları için istihdamın sektörler genelinde artmasının beklendiği, bilişim teknolojileri (BT) meslekleri için iş gücü piyasasının sıkışık olduğu, süreç geliştirme ve iş BİT rollerinin önem kazandığı, SQL ve Javascript programlarının en çok talep edilen programlama dilleri olduğu, yapay zekâ becerilerine olan talebin düşük kaldığı, blok zinciri becerilerine BT dışı mesleklerde de ihtiyaç olduğu, dijital beceri ihtiyaçlarının BT mesleklerinin ötesine geçtiği ifade edilmiştir.

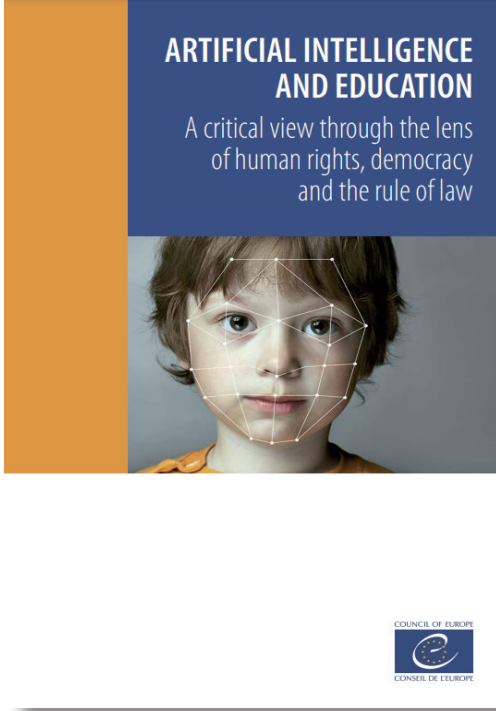
Öneriler

Bu politika özeti doğrudan öneri barındırmamaktadır. Politika özetinde yer alan sonuçlara dayanılarak

- Dijital teknolojiyi öğretime entegre etmek, programlara en son teknolojileri dâhil etmek ve öğrencileri desteklemek için mesleki eğitim ve öğretim öğretmenleri, eğitimcileri ve iş yeri eğitimcilerinin dijital yeterliliklerinin artırılması gerektiği ve bu hususun eğitim politika ve uygulamaları şekillendirilirken dikkate alınması,
- Öğretmenler dijital teknolojileri kullanma konusunda kendilerini güvende hissetmediklerinden bu konuda hizmet içi eğitim faaliyetlerinin etkinliği ve sıklığının artırılması,
- Çevrim içi iş ilanı bilgileri, eğitim ve öğretim politikasının uygulanmasına yardımcı olduğundan çevrim içi iş ilanlarının hızla değişen teknolojideki eğilimleri analiz etmede kullanılması,
- Büyük veri analitiğinin becerilerin belirlenmesi için büyük potansiyel sunduğu ve eğitimde etkili bir şekilde kullanılması önerilebilir.

RAPOR ADI: ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND EDUCATION: A CRITICAL VIEW THROUGH THE LENS OF HUMAN RIGHTS, DEMOCRACY AND THE RULE OF LAW

Yapay Zekâ ve Eğitim: İnsan Hakları, Demokrasi ve Hukukun Üstünlüğü Merceğinden Eleştirel Bir Bakış

Yayımlayan Kuruluş: Council of Europe

Yayın Yılı: 2022

Anahtar Sözcükler: *Yapay zekâ, eğitim, insan hakları ve politika geliştirme*

Özet

Bu rapor, yapay zekâ ile eğitim arasındaki ilişkileri araştırarak yapay zekânın eğitim alanında ortaya çıkardığı fırsatlar ve zorluklar konusunda eleştirel bir bakış sunmayı hedeflemektedir. Raporda, eğitimde yapay zekânın nasıl uygulanabileceği ve bilinçli kullanımının nasıl öğretilabileceği konusunda fikirler sunulmakta ve Avrupa Konseyi'nin temel değerleri göz önünde bulundurularak yapay zekânın eğitim üzerindeki etkisi değerlendirilmektedir. Rapor dört bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde, yapay zekâ ile öğrenme, öğrenme analitiği ve yapay zekâ okuryazarlığı konuları tanıtılarak eğitim ile yapay zekâ arasındaki bağ tanıtılmaktadır. İkinci bölümde, yapay zekânın öğrenciler üzerindeki etkisi, bu konudaki etik hususlar ve

eğitim ekosisteminde yapay zekânın yeri konuları ele alınarak eğitimde yapay zekâ kullanımı ile ilgili temel zorluklar incelenmektedir. Üçüncü bölümde, insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğüne odaklanılarak Avrupa Konseyi'nin temel değerleri (insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğü) merceğinden yapay zekâ ve eğitim arasındaki ilişki incelenmektedir. Sonuç bölümünde ise yapay zekânın eğitimde kullanımında karşılaşılabilecek zorluklar ve fırsatlar vurgulanarak ilerleyen süreçte bu konu hakkında ilgili paydaşların daha doğru ve bilinçli kararlar vermeleri için kapsamlı bir ihtiyaç analizi yapılması gerektiği belirtilmektedir. Rapor, ihtiyaç analizi kapsamında ele alınabilecek konuların bir listesiyle sona ermektedir.

Öneriler

Bu raporda;

- Eğitim ekosisteminde yer alan farklı paydaşların öğretim, öğrenme ve ölçme değerlendirme süreçlerinde daha bilinçli kararlar almaları için yapay zekâ okuryazarlıklarının artırılması,
- Eğitimde yapay zekânın avantaj ve dezavantajları dikkate alınarak insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğü değerleri ile uyumlu bir şekilde değerlendirilmesi,
- Yapay zekâ kullanımı ile ilgili etik hususların karar vericiler tarafından göz ardı edilmemesi ve bu konuda yasal düzenlemelerin yapılması,
- Yapay zekâ alanındaki hızlı gelişmeler dikkate alındığında eğitim sistemlerinin bu gelişmelere ayak uydurabilmesi için bugünden hazırlık yapmaları,
- Yapay zekânın eğitimde etkin kullanımı konusunda eğitimcileri, öğrencileri, velileri ve politika yapıcıları daha iyi yönlendirebilmek için kapsamlı bir ihtiyaç analizi çalışmasının yapılması önerilmektedir.

RAPOR ADI: OECD DIGITAL EDUCATION OUTLOOK 2021: PUSHING THE FRONTIERS WITH ARTIFICIAL INTELLIGENCE, BLOCKCHAIN AND ROBOTS

OECD Dijital Eğitim Görünümü 2021: Yapay Zekâ, Blok Zinciri ve Robotlarla Sınırları Zorlamak

Yayımlayan Kuruluş: OECD**Yayın Yılı:** 2021**Anahtar Sözcükler:** *Yapay zekâ, dijitalleşme, akıllı teknolojiler***Özet**

Dijitalleşme, eğitim alanında çeşitli imkânlar sunmaktadır. Bu bağlamda, öğrenci bilgilerinin dijitalleşmesi, öğrenci devamsızlık verileri gibi konularda mevcut olsa da bu verilerin öğrencilerin öğrenme süreçlerini ve öğretmenlerin öğretme stratejilerini iyileştirmek amacıyla kullanılması yeni bir olgudur. Raporda, yapay zekâ, öğrenme analitiği, robotik gibi akıllı teknolojilerin eğitimde nasıl dönüştürücü bir rol oynayabileceği incelenmiştir. Uyarlanabilir öğrenme teknolojileri, öğrencilere kişiselleştirilmiş bir öğrenme deneyimi sunarak bilgi düzeylerini tespit edip uygun adımları belirleyebilmektedir. Öğrencilerin dijital ve fiziksel öğrenme ortamlarındaki ilgilerini izlemek için göz takip cihazları gibi otomatikleştirilmiş yöntemler geliştirilmiştir. Bu yaklaşımlar, öğrenme süreçlerini sadece bilgi edinme üzerinde değil aynı za-

manda davranışsal boyutları da kapsayacak şekilde genişletebilir. Akıllı teknolojiler, öğrenmeyi bireyselleştirmeye odaklanır ve öğrencilere gerçek zamanlı geri bildirim sağlar. Sosyal robotlar, öğrencilere rehberlik edebilir ve öğrenme süreçlerini destekleyebilir. Yapay zekâ ve öğrenme analitiği, eğitim kurumları için yönetim araçları olarak kullanılabilir; örneğin müfredat geliştirmek için öğrenci öğrenme ve çalışma yöntemlerini analiz edebilir. Teknoloji, öğrencilerin özel ihtiyaçlarını karşılamak ve kapsayıcı eğitimi sağlamak için kullanılabilir. Akıllı teknolojiler, engelli öğrencilerin geleneksel eğitim ortamlarına katılımını kolaylaştırabilir. Yapay zekâ, öğrencilerin davranışsal ve duygusal öğrenimini desteklemek için kullanılabilir. Son olarak blok zinciri teknolojisi eğitimde doğrulama altyapısı olarak kullanılabilir. Bu teknoloji, diplomaların sahteciliğini önlemeye yardımcı olabilir ve öğrencilere kendi verileri üzerinde daha fazla kontrol sağlar. Bu alanda birçok blok zinciri girişimi bulunmaktadır, bu da eğitim sistemlerini dönüştürebilir.

Öneriler

Bu raporda;

- Akıllı teknolojilerin insan-yapay zekâ hibrit sistemleri olarak tasarlandığı ve bu nedenle kullanıcıların tasarım sürecine katılımı, önemli kararların insanlara bırakılması ve toplumla şeffaf bir kullanımın müzakere edilmesi,
- Teknolojilerin doğruluğu ve şeffaflığı üzerinde durulması ve ölçme, teşhis ve harekete geçme konularındaki doğruluğun şeffaf bir şekilde açıklanması ve insan sınırları ile karşılaştırılması,
- Akıllı teknolojilerin etkili pedagojik kullanımları için daha fazla kanıt elde edilmesi ve teknolojiye odaklanılmadan finansman sağlanarak hızlı üretim için kriterler geliştirilmesi,
- Etik düşünceler ve veri koruma konularına özel vurgu yapılması, güçlü veri koruma ve gizlilik düzenlemelerinin hayata geçirilmesi,
- Maliyet-fayda analizi yapılması ve akıllı teknolojilerin maliyetlerinin ve avantajlarının birlikte değerlendirilmesi,
- Politika yapımcıların, uygun maliyetli ve sürdürülebilir teknolojilerin gelişimini desteklemek için açık standartlar ve etkileşime odaklanmaları önerilmektedir.

TEMA: DİSİPLİNLERE YÖNELİK ÇALIŞMALAR

Bu Temada İncelenen Raporlar

Sıra	Rapor Adı	Yayımlayan Kuruluş	Yayın Yılı
1	Odak Noktasında PISA: Eğitim Sistemleri Yaratıcı Düşünceyi Okullarda Nasıl Ele Alıyor?	OECD	2023
2	Matematik Uygulamaları Küçük Çocukların Öğrenmesine Katkıda Bulunabilir mi? Sistematik Bir İnceleme ve İçerik Analizi	Nuffield Foundation	2022
3	Biçimlendirici Değerlendirme-Her Çocuğun Öğrenmesini İyileştirme	HundrED	2022
4	PISA 2025 Yabancı Dil Değerlendirme Çerçevesi	OECD	2021

RAPOR ADI: PISA IN FOCUS: HOW ARE EDUCATION SYSTEMS INTEGRATING CREATIVE THINKING IN SCHOOLS?

Odak Noktasında PISA: Eğitim Sistemleri Yaratıcı Düşünceyi Okullarda Nasıl Ele Alıyor?

Yayımlayan Kuruluş: OECD

Yayın Yılı: 2023

Anahtar Sözcükler: Yaratıcı düşünme, PISA, öğretim programı

Özet

Rapor, PISA 2022'ye katılan tüm ülkelerde uygulanan çevrim içi bir politika anketinin sonuçlarını kullanarak öğrenciler arasında yaratıcı düşünmeyi teşvik etmek ve eğitimcilerin uygun öğrenme ortamları oluşturmalarına destek olmak için uygulanan mevcut düzenlemeler ve destek mekanizmalarının durumunu analiz etmeyi ve içgörüler sunmayı amaçlamaktadır. Sonuç olarak her okul dersinde ortaya çıkabileceği ve öğretilebileceği öne sürülen yaratıcı düşünce ve yenilik yaratıcı düşünme veya inovasyon gibi ilgili terimlerin, PISA 2022'ye katılan hemen hemen tüm ülkelerin müfredatında mevcut olduğu ve bunlara en çok sanat derslerinde ve dil eğitiminde başvurulduğu bulunmuştur. Daha özel olarak dersler arasındaki dağılım açısından, çoğu ilköğretim öğretim programlarında görsel sanatlar (katılımcı ülkelerin %93'ü), performans sanat-

ları (%92) ve ana dilde okuma, yazma ve dil bilgisi alanlarında (%86); ortaöğretimde ise görsel ve performans sanatları (%90 ve %88, sırasıyla), teknoloji (%88), okuma, yazma ve edebiyatta (%86) sıklıkla yaratıcı düşünceye atıfta bulunulmuştur. Buna karşılık, katılımcı ülkelerin birçoğunda beden eğitimi, tarih ve vatandaşlık derslerinde yaratıcı düşünceye en az yer verildiği rapor edilmiştir. Katılımcı ülkelerden biri olan Türkiye için sağlanan anket sonuçlarına dayanarak ortaöğretimde tüm veya neredeyse tüm öğretim programı konularının (%75'ten fazla) ve ilköğretimde bazı konuların (%25 ile %75 arasında) yaratıcı düşünceye atıfta bulunduğu rapor edilmiştir. Katılımcılara ayrıca eğitim sistemlerinde başlangıç öğretmen eğitiminde veya sonrasında yaratıcılığı geliştirmeye ve değerlendirmeye yönelik eğitimi düzenleyen yönergelerin var olup olmadığı sorulmuştur. Katılımcı ülkelerin yalnızca %24'ü, yaratıcı düşünmenin ne olduğunu ve nasıl öğrenildiğini açıklayan sistem düzeyinde yönergelerin veya değerlendirmelerin mevcut olduğunu bildirmiştir. Türkiye ile ilgili, öğretmen eğitiminde yaratıcı düşünmenin nasıl destekleneceği ve değerlendirileceğini düzenlemenin mevcut olduğu ancak ulusal düzeyde bununla ilgili bir düzenleme olmadığı rapor edilmiştir. Son olarak, aşırı yoğun öğretim programları, yetersiz öğretim zamanı, yaratıcılığa yönelik değerlendirme odağının eksikliği ve ilgili öğretmen eğitimi ve kaynaklarının yeterli olmaması, yaratıcı düşüncenin eğitime entegre olmasındaki temel zorluklar olarak sıralanmıştır.

Öneriler

Bu raporda;

- Yaratıcı düşünceyi teşvik etmek için geniş kapsamlı politikalar geliştirilmesi ve uygulanması,
- Yaratıcı düşüncenin geliştirilmesi ve değerlendirilmesi konularında öğretmen yeterliklerini artırmak için özellikle başlangıç öğretmen eğitiminde ve mesleki gelişimde öğretmenlere fırsatlar sağlanması,
- Öğretim programı geliştiricilerin eğitimin yaratıcı düşünmeyi geliştirmedeki rolünü fark etmelerinin sağlanması,
- Öğretim programlarını yaratıcı düşünmeyi destekleyecek şekilde değiştirmenin yeterli olmadığı aynı zamanda öğretmen eğitimi, değerlendirme uygulamaları ve bunlara yönelik düzenlemelerinde birbirini destekler nitelikte şekillendirilmesi önerilmektedir.

RAPOR ADI: CAN MATHS APPS ADD VALUE TO YOUNG CHILDREN'S LEARNING? A SYSTEMATIC REVIEW AND CONTENT ANALYSIS

Matematik Uygulamaları Küçük Çocukların Öğrenmesine Katkıda Bulunabilir mi?
Sistematik Bir İnceleme ve İçerik Analizi

Yayımlayan Kuruluş: Nuffield Foundation,

Yayın Yılı: 2022

Anahtar Sözcükler: Matematik, eğitsel uygulamalar,
matematik uygulamaları, geri bildirim

Özet

Bu rapor, eğitimsel matematik uygulamalarının (öğrenme çıktılarını iyileştirmeyi amaçlayan, elde taşınabilir dokunmatik ekranlı tablet veya akıllı telefon cihazlarında kullanılan etkileşimli yazılımlar) küçük çocukların öğrenimini nasıl destekleyebileceğini araştırmakta ve öğretmenler, ebeveynler, politika yapıcılar için çocukların kullanacakları matematik uygulamalarını seçme sürecini kolaylaştırmayı hedeflemektedir. Rapor, zorunlu eğitimin ilk üç yılındaki (örneğin, İngiltere'de 4-7 yaş; ABD'de 5-8 yaş) küçük çocuklar için eğitimsel matematik uygulamalarıyla ilgili mevcut kanıtları sentezlemek için yürütülen bir sistematik inceleme ve farklı matematik uygulamalarının içeriğini ve tasarım özelliklerini incelemek ve bunların çocukların öğrenimini nasıl destekleyebileceğini araştıran bir içerik analizine dayanmaktadır. İçerik analizinde, matematik başarısına odaklanan müdahale çalışmalarının bireysel odak

noktası olan ve Birleşik Krallık'ta indirilip kullanılabilen 23 matematik uygulaması incelenmiştir. Analiz sonrası matematik uygulamalarında en yaygın olarak ele alınan alanın, sayı temsilleri ve sayılar arasındaki ilişkilerin anlaşılması olduğu; uygulamaların %52'sinin tek basamaklı toplama ve çıkarmayı hedeflediği, %35'inin "Başardın!" veya "Harika iş!" gibi motivasyonel geri bildirimler sağladığı, %56'sının motivasyonel ve açıklayıcı geribildirim sağladığı, %22'sinin yanıt dayalı seviyelendirilmiş içerik sağladığı gibi çarpıcı sonuçlar elde edilmiştir. Diğer taraftan, yürütülen iki aşamalı araştırma sonrası eğitsel matematik uygulamaları destekleyici ve kişiselleştirilmiş bir öğrenme süreci sunduğunda (programatik seviyelendirme), "Harika iş!" gibi motivasyonel övgü sağlamanın yanı sıra yanıtların neden doğru veya yanlış olduğu açıklandığında (açıklayıcı geri bildirim) çocukların matematiksel öğrenmelerinin en üst düzeye ulaştığı bulunmuştur.

Öneriler

Bu raporda;

- Politika yapıcılar için eğitimsel içeriğin ve uygulama tasarımının kalitesi gibi bilgilerin kolayca erişilebilir olmasının sağlanması, uygulamaların okullar ve aileler tarafından nasıl erişilebileceği, seçilebileceği ve kullanılabileceğinin göz önünde bulundurulması,
- Araştırmacılar için uygulamaların matematik becerilerine etkilerinin uzun vadeli takipleri de içeren müdahale çalışmaları ile değerlendirilmesi,
- Matematikte başarısız olan veya özel gereksinimli çocuklar için de matematik uygulamalarının etkisinin değerlendirilmesi,
- Çocukların uygulama kullanım sürelerinin sıkı bir şekilde takip edilmesi ve bunun öğrenme sonuçlarıyla ilişkilendirilmesi,
- Eğitimsel matematik uygulamalarının farklı eğitim, kültürel ve ekonomik bağlamlarda kullanımını incelemek için kültürlerarası çalışmalar yapılması,
- Öğretmenler ve ebeveynler için uygulama seçiminde çocuğun mevcut matematik ve dil becerilerinin dikkate alınması,
- Seçilen uygulamaların sınıf/ev ortamına nasıl kullanılacağına düşünülmesi,
- Seçilen uygulamanın doğru/yanlış cevapları açıklayan bir geri bildirim sağlayıp sağlamadığının ve çocuğun öğrenme içeriğinin ona özgü ve destekleyici bir şekilde sunulup sunulmadığının belirlenmesi ve dikkate alınması önerilmektedir.

Yayımlayan Kuruluş: HundrED

Yayın Yılı: 2022

Anahtar Sözcükler: Değerlendirme, geri bildirim, öz düzenleme, dijital uygulamalar

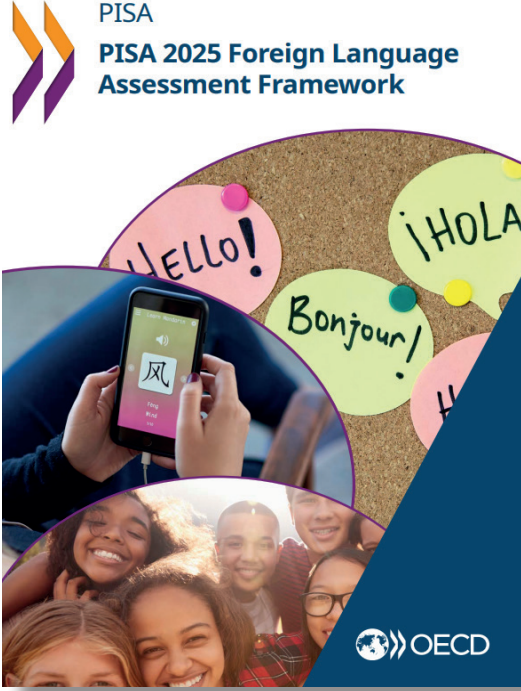
Özet

Bu rapor, dünya genelinde 12 farklı ülkede uygulanan 14 biçimlendirici değerlendirme yeniliğinden beslenen farklı bakış açılarını ve yaklaşımları bir araya getirmektedir. Rapor ayrıca bu yenilikçi uygulamaların oluşturulmasını teşvik eden çeşitli ihtiyaçları ortaya koymaktadır. Raporda açıklandığı üzere, bağlamlara göre biçimlendirici değerlendirmenin yaklaşım ve uygulanma biçimlerinde açık farklılıklar olmasına rağmen tüm yenilikçileri bir araya getiren ortak fikir, biçimlendirici değerlendirmenin öğrenme için güçlü bir araç olabileceğine olan inançtır. Rapor, biçimlendirici değerlendirmelerin, öğrencilerin öz düzenleme becerilerini geliştirirken öğrenme kalitesinin genel olarak artmasına katkı sağladığını, ayrıca öğrenci özerkliğini ve motivasyonunu artırdığını sunmuştur. Sürekli bir geri bildirim döngüsü oluşturmak ve öğrencilerin ve öğretmenlerin öğrenme yolculuklarını kendi kendilerine değerlendirmelerine katkı sunmak, biçimlendirici değerlendirmenin önemli bir özelliği olarak nitelendirilmiştir. Bunun yanı sıra geri bildirimlerle hataların fark edilmesini sağlamanın, öğrenme ve gelişme için büyük fırsat oluşturduğunun altı çizilmiştir.

Öneriler

Bu raporda;

- Biçimlendirici değerlendirme uygulamalarının genişletilmesi,
- Öğretmenlerin bu alanda bir yeniliğin olumlu sonuçlarını gördüğünde bunu meslektaşlarıyla paylaşmalarının teşvik edilmesi,
- Biçimlendirici değerlendirme uygulamaları kapsamında kâğıt kullanımının azaltılması,
- Teknoloji kullanılırken araçların basit ve güvenilir olmalarına dikkat edilmesi önerilmektedir.

Yayımlayan Kuruluş: OECD**Yayın Yılı:** 2021**Anahtar Sözcükler:** *Yabancı dil, ölçme değerlendirme, PISA, dört beceri*

Özet

Bu raporda, 2025 yılından itibaren PISA testine dâhil edilmesi planlanan yabancı dil olarak İngilizce dil testi ile ilgili detaylı olarak bilgi sunulmaktadır. Rapor altı bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde, günümüzün küreselleşen dünyasında çok dilliliğin artan öneminin altı çizilmekte yabancı dil öğrenmenin faydaları ve ülkelerin dil eğitimini geliştirmek için gösterdikleri çabalar vurgulanmaktadır. Yabancı dil öğretimine yönelik küresel yaklaşımlara tarihsel bir bakış sunulmakta ve modern eğitim sistemlerinde dil becerilerinin değerlendirilmesinin politika açısından önemi vurgulanmaktadır. İkinci bölümde, PISA Yabancı Dil Testinde ölçülmek istenen yapının tanımı yapılmakta ve testin hedef kitlesi tarif edilmektedir.

Ayrıca test geliştirmede kullanılacak iki yeterlik çerçevesi tanıtılmaktadır: Diller için Avrupa Ortak Referans Çerçevesi (CEFR) ve Weir (2005) test geliştirme modeline dayanan sosyobilişsel bir model. Üçüncü bölümde ise PISA Yabancı Dil Testinde okuma, dinleme ve konuşma bölümlerinin dâhil edilmesini destekleyen yapı modeli, sosyokültürel bir bağlamda öğrenci ve görev faktörlerinin arasındaki ilişki ile sunulmaktadır. Bu bölüm, testin yapısı ve içeriği ile ilgili temel bir kılavuz işlevi görmektedir. Dördüncü bölümde, test için önerilen örnek madde ve görev tiplerine yer verilmiştir. Beşinci bölümde, yabancı dil öğrenme sürecini etkileyen faktörlerle ilgili hazırlanan ve PISA Yabancı Dil Testi ile uygulanması planlanan anketlerle ilgili detaylı bilgi verilmektedir. Son bölümde ise PISA'nın ilgili testinden elde edilen puanların nasıl raporlanacağı ve ne şekilde kullanılacağı hakkında bilgi verilmektedir. Genel olarak rapor, PISA Yabancı Dil Testi için geliştirilen kapsamlı bir geçerlik argümanının ilk adımı olarak görülebilir.

Öneriler

Bu raporda;

- Yabancı dil öğrenmenin hem akademik hem de profesyonel olarak katkısından dolayı uluslararası kıyaslamalar yapabilecek şekilde ölçülmesi,
- Bu anlamda geliştirilecek olan dil testlerinin dil eğitiminde ölçme ve değerlendirme alanında kullanılan başlıca dil yeterlik çerçeveleri ile uyumlu olarak tasarlanması,
- Yabancı dil öğrenme sürecine etki eden faktörlerle test performansı arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla yabancı dil testi ile konuyla ilgili anketlerin uygulanması,
- PISA Yabancı Dil Testinden elde edilecek puanların eğitimciler ve politika yapıcılar tarafından anlamlı bir şekilde yorumlanması için performans göstergeleri ve tanımlayıcılar ile sunulması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- CEDEFOP (2023). Going digital means skilling for digital: Using big data to track emerging digital skill needs. Luxembourg: Publications Office. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/772175>
- Cignetti, M., & Fuster Rabella, M. (2023). How are education systems integrating creative thinking in schools? PISA in focus, No. 122. OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/f01158fb-en>
- European Agency for Special Needs and Inclusive Education. (2022). Inclusive education and the pandemic – Aiming for resilience: Key European measures and practices in 2021 publications. (L. Muik, M. Presmanes Andrés and M. Bilgeri, eds.). Odense, Denmark. <https://www.european-agency.org/sites/default/files/Inclusive%20Education%20and%20the%20Pandemic%20%E2%80%93%20Aiming%20for%20Resilience.pdf>
- European Commission/EACEA/Eurydice (2023). Recommended Annual instruction time in full-time compulsory education in Europe – 2022/2023. Eurydice – Facts and Figures. Luxembourg: Publications Office of the European Union. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication-on/24571868-149e-11ee-806b-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-289111473>
- Global Business Coalition for Education (2023). The business case for investment in the early years. <https://gbc-education.org/resources/the-business-case-for-investment-in-the-early-years/>
- Green, C., García-Millán, C., & Lucendo-Noriega, A. (2022). Formative assessment-Improving learning for every child. <https://hundred.org/en/collections/formative-assessment-improving-learning-for-every-child>
- Holmes, W., Persson, J., Chounta, I., Wasson, B., & Dimitrova, V. (2022). Artificial intelligence and education: A critical view through the lens of human rights, democracy and the rule of law. Council of Europe. <https://rm.coe.int/prems-092922-gbr-2517-ai-and-education-txt-16x24-web/1680a956e3>
- OECD (2020). Early learning and child well-being: A study of five-year-olds in England, Estonia, and the United States. OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/3990407f-en>
- OECD (2021). Beyond academic learning: First results from the survey of social and emotional skills. OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/92a11084-en>
- OECD (2021). OECD digital education outlook 2021: Pushing the frontiers with artificial intelligence, blockchain and robots. OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/589b283f-en>
- OECD (2021). PISA 2025 foreign language assessment framework. PISA, OECD Publishing. <https://www.oecd.org/pisa/foreign-language/PISA-2025-FLA-Framework.pdf>
- OECD (2023). “Türkiye”, in Education at a Glance 2023: OECD Indicators. OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/fe3f366e-en>
- OIC (2016). OIC plan of action for the advancement of women (OPAAW). Istanbul, Republic of Turkey. <https://www.sesric.org/files/OPAAW.PDF>
- Outhwaite, L., Early, E., Herodotou, C., & Van Herwegen, J. (2022). Can maths apps add value to young children’s learning? A systematic review and content analysis. IOE, UCL’s Faculty of Education and Society: London, UK. https://www.nuffieldfoundation.org/wp-content/uploads/2022/05/Can-Maths-Apps-Add-Value-to-Young-Childrens-Learning-A-Systematic-Review-and-Content-Analysis-Web_final_v2.pdf

KAYNAKÇA

- Patrino, H., A. (2012). Strengthening education quality in East Asia. UNESCO, The World Bank. <https://neq-map.bangkok.unesco.org/wp-content/uploads/2019/08/662560revised00ia0Report0FINAL02012.pdf>
- UNESCO (2023). Global education monitoring report, 2023: Technology in education: A tool on whose terms? Paris, UNESCO. <https://doi.org/10.54676/UZQV8501>
- UNESCO (2023). Guidance for generative AI in education and research. Paris, UNESCO. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000386693>
- UNICEF (2023). Situation analysis of children's rights in Europe and Central Asia: Unequal progress, children left behind. UNICEF Europe and Central Asia Regional Office. <https://www.unicef.org/eca/media/27346/file/Report.pdf>
- UNICEF (2023). Smart futures: Pedagogical recommendations to support early learning and development. Bangkok: United Nations Children's Fund (UNICEF). <https://www.unicef.org/eap/media/13776/file/Smart%20Futures.pdf>
- United Nations High Commissioner for Refugees UNHCR (2023). Education report– Unlocking potential: The right to education and opportunity. <https://www.unhcr.org/media/unhcr-education-report-2023-unlocking-potential-right-education-and-opportunity>

ttkb.meb.gov.tr

ttkb@meb.gov.tr

@meb_ttkb

Serhat Mah. 1290. Sokak No. 8/B 06374 Yenimahalle/Ankara, Türkiye

0 (312) 413 43 00